

Eindverslag van de formateur

Gerald de Haan

27 mei 2026

Inleiding

Op 18 maart 2026 werden gemeenteraadsverkiezingen gehouden.

De gemeenteraad van Staphorst heeft 17 zetels. De zetelverdeling ziet er na de verkiezingen van 18 maart 2026 als volgt uit:

SGP	6 zetels	(2022: 6)
ChristenUnie	4 zetels	(2022: 5)
CDA	2 zetels	(2022: 3)
Forum voor Democratie	2 zetels	
Gemeentebelangen	2 zetels	(2022: 2)
PvdA/Groen Links	1 zetel	(2022: 1)

Conclusies en advies informateur

Op 11 april 2026 heeft informateur Lieke Sievers de informatiefase afgerond met de volgende conclusies en advies:

- De informatieopdracht luidde als volgt: “te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om te komen tot een stabiele bestuurlijke samenwerking, gekenmerkt door goede onderlinge verhoudingen en met een zo breed mogelijk draagvlak in de raad”. De nadere duiding van de term “stabiele bestuurlijke samenwerking” houdt zowel een politiek evenwichtige situatie in het college in, als ook een persoonlijke stevigheid, gezag en bestuurlijke kracht van de individuele collegeleden. De term “zo breed mogelijk draagvlak in de raad” is bedoeld om zowel aan te geven dat een college moet kunnen rekenen op een ruime meerderheid in de raad, als om aan te geven dat het wenselijk is dat op zo veel mogelijk onderwerpen in de raad gezamenlijkheid of unanimititeit wordt gevonden;
- Alles overwegende en daarbij recht doende aan de informatieopdracht kom ik tot het advies om over te gaan tot het formeren van een meerderheidscollege van de fracties van SGP, ChristenUnie en CDA;
- De argumenten om tot dit advies te komen zijn:
 - Deze samenstelling doet het meest recht aan de bedoelde stabiele bestuurlijke samenwerking;
 - Deze partijen beschikken aantoonbaar over kandidaat wethouders met het gewenste gezag;
 - Deze samenstelling met 12 van de 17 raadszetels voldoet aan de wens van alle fracties om een college van 3 partijen te vormen en het voldoet aan het criterium van een zo breed mogelijk draagvlak in de raad.
- Aanvullend daarbij is het in het kader van een breed draagvlak in de raad wenselijk om de niet formerende partijen de mogelijkheid tot een inbreng te geven voordat het coalitieakkoord wordt gesloten.

Opdracht aan de formateur

Op maandag 13 april 2026 hebben de fractievoorzitters van SGP, ChristenUnie en CDA mij aangesteld als formateur in de gemeente Staphorst.

Zij hebben mij de volgende opdracht gegeven:

- **Coalitieakkoord:** Het leiden van de onderhandelingen tussen de beoogde partijen en het komen tot een concreet, gedragen coalitieakkoord op hoofdlijnen, waarin de bestuurlijke opgaven van de informateur zijn verwerkt en met inachtneming van haar algemene bevindingen.
- **Wethouderskandidaten:** De beoogde partijen te faciliteren in het voordragen van kandidaat-wethouders die voldoen aan de eisen van integriteit en deskundigheid.
- **Portefeuilleverdeling:** Het begeleiden van de verdeling van de wethoudersportefeuilles.
- **Programma:** De hoofdlijnen van het beleid voor de komende vier jaar te formuleren.

Ik heb deze eervolle opdracht van harte aanvaard, evenwel met één belangrijke restrictie.

Tijdens mijn kennismakingsgesprek met de onderhandelaars op 13 april 2026 heb ik aangegeven dat ik verbonden ben aan Woonstichting Vechthorst. Ik heb aangegeven dat ik op geen enkele manier betrokken wilde worden bij het thema wonen. Om zelfs de schijn van belangenverstrengeling te vermijden ben ik niet aanwezig geweest bij de bespreking van het thema wonen.

Het laatste onderdeel van de opdracht, het schrijven van een programma, is bij nader inzien door de formerende partijen gezien als een verantwoordelijkheid van het nieuwe college. Daarmee verviel dit onderdeel van mijn opdracht.

Onderhandelaars

De formerende partijen hebben de volgende onderhandelaars aangewezen:

Namens de SGP: Roelof Slager en Henk Kin

Namens de ChristenUnie: Alberto Schra en Meilof Troost

Namens het CDA: Genevive Compagner en Klaas Mijnheer

Formatiegesprekken

Op 13 april 2026 vond een kennismakingsbijeenkomst plaats met de zes onderhandelaars van de drie formerende partijen. In deze bijeenkomst zijn verwachtingen uitgesproken en procedureafspraken gemaakt. Daarbij heb ik partijen een indicatieve planning voorgesteld die zou kunnen leiden tot een coalitieakkoord in de tweede helft van mei.

Op vrijdag 17 april, woensdag 22 april, dinsdag 28 april en dinsdag 5 mei hebben intensieve gespreksrondes plaats gevonden. Daarbij zijn onder meer de volgende documenten gebruikt:

- Het eindverslag van de informateur.
- De aanbiedingsbrief van de burgemeester bij de Strategische Handreiking.
- De Strategische Handreiking van de ambtelijke organisatie.
- De partijprogramma's van de formerende partijen.
- De brieven die aan de informateur en/of formateur zijn gestuurd.

Op basis van de gespreksrondes is een voorlopig coalitieakkoord opgesteld. Dit voorlopige akkoord is in de week van 11 mei besproken in de fracties van de formerende partijen. Op maandag 18 mei en donderdag 21 mei zijn de reacties van de formerende partijen besproken met de onderhandelaars. Ook is de inbreng van twee partijen die niet aan de formatie deelnamen (Gemeentebelangen en FvD) besproken en in belangrijke mate meegenomen. Vervolgens heeft in de week van 26 mei de eindredactie plaats gevonden, waarna de formerende partijen hun definitieve instemming op het coalitieakkoord hebben gegeven.

Portefeuilleverdeling

Met de formerende partijen heb ik vastgesteld dat een college met drie wethouders recht doet aan de opgaven waarvoor de gemeente Staphorst zich gesteld ziet. De partijen steunen de kandidatuur van elkaars wethouderskandidaten. In een gezamenlijke gespreksronde met de onderhandelaars en de wethouderskandidaten is een portefeuilleverdeling overeengekomen. Ik heb de burgemeester geïnformeerd over de beoogde portefeuilleverdeling.

De onderhandelaars hebben de voorgestelde portefeuilleverdeling in hun fracties besproken.

De gemeenteraad zal worden voorgesteld de wethouderszetels als volgt in te vullen:

Namens de SGP: Lucas Mulder

Namens de ChristenUnie: Jan Carlo Bos

Namens het CDA: Jacob Spiker

Betrokkenheid burgemeester

In een persoonlijk onderhoud met de burgemeester heeft hij een toelichting gegeven op de burgemeestersbrief. In een later stadium heb ik, zoals hiervoor aangegeven, de burgemeester geïnformeerd over de voorgenomen portefeuilleverdeling. Op grond van artikel 35 lid 2 Gemeentewet heb ik de burgemeester geïnformeerd over de uitkomsten van de college-onderhandelingen en hem het concept coalitieakkoord gestuurd.

Overige gesprekken

Met de informateur, de raadsgriffier en de gemeentesecretaris heb ik informatieve gesprekken gevoerd. De fracties van Gemeentebelangen en FvD hadden gebruik gemaakt van de geboden gelegenheid om met mij in gesprek te gaan.

Ten slotte

De aanstelling als formateur heb ik als een eervolle opdracht ervaren.

Vier jaar geleden mocht ik ook formateur zijn in de gemeente Staphorst. De toen opgedane ervaringen en contacten hebben zeker bijgedragen aan het goede verloop van het formatieproces.

De ambities van de formerende partijen en de prognose van de financiële situatie voor de komende raadsperiode maakten dit formatieproces tot een complexe opgave. Dat verklaart ook de wat langere periode die nodig was een om tot gedragen en gedegen coalitieakkoord te komen

Ik heb het formatieproces wederom met genoeg begeleid. De onderhandelaars, de burgemeester, de raadsgriffier en de gemeentesecretaris zijn mij met grote openheid tegemoet getreden. De goede sfeer waarin de gesprekken plaats vonden heeft bijgedragen aan een proces dat in anderhalve maand tot resultaat heeft geleid.

De uitstekende ambtelijke ondersteuning die ik heb ondervonden heeft in belangrijke mate bijgedragen aan het halen van de ambitieuze tijdsplanning die ik met de formerende partijen had opgesteld.

Naar verwachting zal de gemeenteraad op donderdag 4 juni 2026 de wethouders benoemen die samen met de burgemeester het nieuwe college gaan vormen. Ik heb er alle vertrouwen in dat het nieuwe college zich, in goede samenwerking met de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie, eensgezind en met grote toewijding zal inzetten voor de inwoners, bedrijven, instellingen en organisaties in de gemeente Staphorst. Graag wens ik u allen daarbij succes toe en spreek de hoop uit dat uw werk zegen mag dragen.

Gerald de Haan
27 mei 2026